ՇԱԲԱԹ 7 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1906 — ԹԻՒ 851

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պուլկարիոյ համար տարեկան 12 ֆր. վեցամսեայ 7 "
Արտասահմանի համար տարեկան 15 ֆր. վեցամսեայ 8 «
Ամերիկայի համար տարեկան 3 տլ. վեցամսեայ 1.50 «

Ծանուցման տողը առաջին երեսին համար 40 սանթիմ իսկ վերջին երեսին համար 20 սանթիմ է. երեքէն աւելի անգամներու համար 20 0/0 զեղչ կ'ըլլայ:

Վառնայի համար ձեռքէ 10 սանթիմ է

ՇԱՐԺՈՒՄ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ
Отговорникъ: СТЕПАНЪ КАНАРЯНЪ

Նամակ եւ դրամ ղրկել խմբագրութեան հասցէին

Редакция на вѣстникъ "Шаржумъ" Варна

Redaction du journal „Charjoum" Varna (Bulgarie)

Պուլկարիոյ համար ձեռքէ 15 ՍԱՆԹԻՄ
Արտասահմանի համար ձեռքէ 20 ՍԱՆԹԻՄ

Գրութիւնք ետ չեն տրուիր

«ՇԱՐԺՈՒՄ»Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԳՐՈՒՈՂԸ ԲԱԺՆԵԳԻՆԸ ՊԷՏՔ Է ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐԷ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թերթիս խմբագրապետի բացակայութեան, ինչպէս եւ քանի մը ընկերներու Վառնայէն բոլորովին հեռացած ըլլալու պատճառով ՇԱՐԺՈՒՄ ամսու մը չափ շաբաթ մի անգամ պիտի հրատարակուի ։ Նոյեմբերի մէջ «Շարժում» կսկսի կրկին իր կանոնաւոր հրատարակումը ։

ՄԻ ԹԻՒՐԻՄԱՑՈՒԹԻՒՆ

Կաթողիկոսի պատուիրակ Տաճատ վարդապետի մասին «առաջնորդական խնդրին» անցեալ համարում կցած յետ գրութեան մէջ մի կարեւոր սխալ սպրդել է Թիւրիմացութեան պատճառով ։ Տաճատ վարդապետ դիւանապետ չէ եղած միայն առաջին կոնդակի միջոցին իսկ վերջին երկու կոնդակների միջոցին եղած է այսինքն Հայրապետի հրամանները կատարող մի պաշտօնեայ, որը չէր կարող Կաթողիկոսին տուն տալ այս ինչ կամ այն ինչ կոնդակը լոյս հանելու ։

ՎԱՐԴՕ

ՄԵՐ ՉԸ ՎՃԱՐՈՂ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք չտապել բաժնեգինները հասցնել խմբագրութեանս մինչեւ տարւոյն վերջը ; կամ յայտարարել որ թերթը ծրի կուզեք կարդալ ։

«ՏԱՍ ՏԱՐԻ Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ»

Արդէն այս անունով բըռոշիւրը յանձնուած է տպագրութեան։

Բրօշիւրի նպատակն է, առանց խծբծանքի Դաշնակցութիւնը մէջ տեղ դնել իր իսկութեամբը և միեւնոյն ժամանակ փաստել թէ՝ իմ պայքարը սկսուած է շատ հին ժամանակից և վերջերս միայն սուր կերպարանք ընդունեց։ Բնական է որ բրօշիւրի մէջ փաստող դօկիւմանները մեծ տեղ պիտի գրաւեն։

Բրօշիւրի գինը տպագրութիւնից վերջ 3 ֆրանկ է լինելու, իսկ բաժանորդ գրվողի համար 2.50 ֆր.

Դիմել «Շարժում»ի Խմբագրութեան

—o—

Café Promenade Vienne

Այս շքեղ քաֆէն կը գտնուի Վիէննա Ֆրանց Ժօզէֆ քաբափին վրայ. կըստանայ զանազան հայերէն թերթեր. Ու հասարակ բոլոր հայ կամ արեւելքցի վաճառականները այս տեղ կը յաճախեն. Ուստի օտար երկիրներէ եկող հայերը կը հրաւիրուին դիմել հոս, ուր պիտի գտնեն իրենց յարմար դիւրութիւններ և անհրաժեշտ տեղեկութիւնները։

ՅԱՐԱԿԱՆ ՍԻՋՈՑՆԵՐ

«Ռազմիկի» մէջ կարդում ենք հետեւեալ յայտարարութիւնը.

«Հ. յ. Դ. Ֆիլիպէի կոմիտէին տեղեկագրին ու որոշման, ինչպէս եւ Պալք. շրջանի «ներքին կանոնագրին» տրամադրութեանց համաձայն՝ Կոմիտէի» կազմակերպական շարքերէն վտարուած կը յայտարարէ Աստիկ Իպօեանը՝ որ ասկէ առաջ ընկերական դատաստանի մը վճռով իբրեւ յանցաւոր պատժուելէ ետք՝ դիմած է կազմակերպութեան և ընկերներու հանդէպ հրապարակային գրպարտութեանց և գիտումնաւոր յերիւրանքներու, զանազան գիմակներու տակ»։

Մենք չը գիտենք թէ Աստիկ Իպօյեան ինչ յանցանքի համար է ընկերական դատաստանի ենթարկվել. բայց արդէն արտաքսման վճռագրի վերջին մասը ցոյց է տալիս որ Իպօյեանը Ֆիլիպէի ըմբոստներից է երեւում, այսինքն ամէն քմահաճոյքի չենթարկվողներից. իսկ կ. կոմիտէն այդպիսիներից ազատվելու համար դիմում է նախ «ճերմակ տեռորի»—ինչպէս անում է ցարի կառավարութիւնը—սարսափ տարածելու համար բոլոր Իպօյանանման անդամների վրայ։

Արդէն շաբաթներ կայ որ լըսում եմ թէ Վառնայի չենթարկվող անդամներին էլ այդպիսի մի սպառնալիք է եղել. այսինքն արտաքսման սպառնալիք. առաջին փորձը Աստիկի գլխին են կատարել, միւսներին սարսափեցնելու համար։

Յայտնի ճշմարտութիւն է թէ ինչ տհաճելի ճշմարիտ թերութիւն որ անում են Դաշնակցութեան պաշտօնական անդամների մասին, այդ ճշմարտութիւնները գրպարտութիւն է հռչակվում մեղադրվողների կողմից. Ասում են Դաշնակցութիւնը սկսել է եղբայրասպանութեամբ զբաղվել. այդ զրպարտութիւն է հռչակվում. ասում են թէ ձրիակերութիւնը լիովին թագաւորում է Դաշնակցութեան մէջ՝ այդ զըրպարտութիւն է համարվում. ասում են՝ Դաշնակցութեան փողերը վատնվում են յաճախ զուր տեղը այդ զրպարտութիւն է համարվում. ասում են Դաշնակցութիւնը այժմ մի քանի ոչ յեղափոխականների ձեռքում անձնական քմահաճոյքների գործիք է դարձել՝ այդ զրպարտութիւն է համարվում։ Մինչդեռ այդ զրպարտութիւն հռչակվածները դառն իրականութիւններ են և դաշնակցական կարեւոր անդամները խոստովանում են ճառելով և գըրելով. Թերեւս Աստիկ Իպօյեանն էլ այդ տեսակ զրպարտութիւններ անելու համար է արտաքսվում «կազմակերպական շարքերից»։ Անմիտ և ծիծաղելի մի ջոց. կատարեալ վայել ցարի նախարարներին, նահանգապետներին և գաւառապետներին. որոնք պետական փտումների իրական նմուշները մէջ տեղ բերած լինելու համար դատաստանի են ենթարկվում իբր զրպարտիչներ և դատապարտվում այլ և այլ պատիժների։

«Կնիքը ում մօտն է, նա Սուլէյման է» հիմա մեր դաշնակցական մարմինների գործն է. մարդիկը Սուլէյման են, ամէն յիմար սխոշման տակ կնիքը կոխում են և արատաւորում յեղափոխութեան անունը։

* * *

Պարիզում իմ ձեռքս անցաւ Դաշ. մի կոմիտէի կնիքով կնքված մի պաշտօնական թուղթ, որը բոլորովին սուտ հիմերի վրա մի որոշում էր յայտարարում ոչ ինձ, ի հարկէ։ Այդ թուղթը ես պահել եմ ինձ մօտ այդ կ. կոմիտէի սուտի վրա հիմնըված արարքը մէջ տեղ դնելու Դաշնակցութեան ընդհանուր ժողովում և առայժմ աւելորդ եմ համարում հրապարակ հանել։ Այդ այնպիսի մի խոշոր սուտի վրա հիմնված պաշտօնական թուղթ է և այնքան արատաւորիչ Դաշնակցութեան համար, որ մարդ զզւանք է զգում դէպի այդ կ. կոմիտէի անդամները որոնք իրենց ապուշութիւնով կազմակերպութիւնը դնում են ծաղրելի դրութեան մէջ և Դաշնակցութեան կնիքը գործածում ստեր վաւերացնելու համար. բայց ինչ անես. կազմակերպութիւնը այդ դրութեան է հասել. մի՞թէ ռուսական արդարադատութեան կնիքները ստեր չե՞ն վաւերացնում անմեղ մարդկանց, որոնք ներկայ կացութեան դէմ ըմբոստներ են, դատապարտելու համար։

ՎԱՐԴՕ

ԱՐՏԱՔՍՈՒՄ

Կատարուեցաւ այն՝ ինչ որ իրերու ներկայ կացութեան բնական հետեւանքն էր։ Տեղիս մարմինը ամբողջ 6 ամիս ապարդիւն կերպով սպասելէ յետոյ որ թերեւս „մոլորեալ ոչխարը" կրկին կը վերադառնայ իր հօտին, երբ համոզուեցաւ թէ՝ անուշ տեղը կապելու հինցած քաղաքականութիւնը կորսնցուցած է այլեւս իր այժմէութիւնը եւ ուժը, վերջապէս իր տեղեկագիրը կը ներկայացնէ Կ. Կոմիտէին ու այս վերջինը պատճառաբանելով թէ՝ ես ասկէ առաջ ընկերական դատաստանի մը վճիռով իբր յանցաւոր պատժուելէ ետքը՝ կազմակերպութեան ու ըն-

կերներու հանդէպ հրապարակային զրպարտութիւններ ու գիտումնաւոր յերիւրանքներ ընելու դիմած եմ եղեր, իր օրկան «Մշակ»ի 96 թիւով կազմակերպութեան շարքերէն արտաքսուելս պաշտօնապէս կը յայտարարէ։

Այս որոշման հեղինակները „էն քօրբօր" արդարադատութեան դիմակին ներքեւ իրենց խիղճը բթացուցած իսկական վիճակին ծածկելու դիտումով սիրամարգի փետուրներ հագած՝ տակաւին կուզեն խաբել իրենց «ընկերները» ու աններքելի իրողութիւնները չը կրնալով ջրել, զանոնք իբր կեղծիք ու յերիւրանք ներկայացնելով կուզեն շահագործել նաեւ հայ ժողովրդին բարեմտութիւնը։

Ափսո՛ս..... ատոնց մէջ կան այնպիսի անհատներ, որոնք ինձ հետ առանձինն տեսնուելուն՝ յայտնած բոլոր դժգոհութիւններուս եւ արդարացի բողոքներուս ԿԱՏԱՐԵԼԱՊԷՍ իրաւունք տալէ յետոյ, իմ բռնած դիրքս, այսինքն կազմակերպութեան շարքերէն տակաւին 6 ամիս առաջ յօժարակամ հեռանալով թերթի մէջ գրելու յանդգնութիւնս միմիայն անդաքտ գործնէութիւն ընդունած են։

Հետեւաբար՝ եթէ անոնք իմ գտնուած բացառիկ պայմաններուն մէջ ըլլային ու մարմնի անդամ պատասխանատու դիրքը չունենային, անշուշտ ինձ նման բողոքող ու պայքարող տարր մը պիտի դառնային։

Բայց ինչպէս ի դիւական հով փչեց՝ յանկարծ որ այդ մարդիկը իրենց եւրոպական համոզումը ու դաւանանքը ոտքի տակ առնելով՝ առանց կարմրելու երկու ձեռքով ստորագրած են այդ խայտառակ որոշումը։ Միթէ կարելի՞ է երեւակայել որ խիղճը անուրդի կը դրուի ու գաղափարը այս աստիճան կանբարոյականայ։

Զարմանալու պէտք չկայ սակայն, քանի որ ինչ որ է միջավայրը, նոյնը պիտի ըլլայ նաեւ անոր արտադրութիւնը։

Այս ղեկավար մարմիններուն ամօթաբեր մերկութիւնը մէջտեղ դնելու համար տեսնենք թէ ի՞նչ բանի մէջ կը կայանայ ընկերներու ու կազմակերպութեան դէմ ըրած զրպարտութիւններս եւ գիտումնաւոր յերիւրանքներս (՞!)

Ընթերցողը եթէ կը յիշէ, ասկէ մօտաւորապէս ամիս մը առաջ պարբերաբար ինէ գրուած երկու թղթակցութիւն կար, որոնք «Շարժում»ի մէջ «Կ/տակցութեան Արձագանք» վերնագրին տակ հրատարակուեցան ու վերջերս ալ «Դժգոհ» ծածկանունին տակ «Լռութիւնն ալ չափ ունի» վերնագրով յօդուած մը երեւան եկաւ, որոնց մէջ անկողմնակալ, գիտակից ու իրերու վիճակին ծանօթ անհատ մը եթէ խոշորացոյցով նոյն իսկ փնտռելու ըլլայ, դարձեալ չը պիտի կարողանայ գտնել նախադասութիւն մը, տող մը որ յերիւրանք ըլլայ ու կազմակերպութեան դէմ զրպարտութիւն կամ ամբաստանութիւն պարունակէ։

Ես հակառակ որ վտարուած եմ այլեւս ըստ ձեզի դարձեալ աւելորդ չեմ սեպեր կրկնելու թէ՝ Դաշնակցութիւնը երբէք չեմ հարուածած ոչ ալ կուզեմ առաջիկային հարուածել որովհետեւ չեմ կրնար ուրանալ անոր այսօրուան դիրքը. անցեալի մէջ կատարած դերը, չեմ ուզեր նոյնպէս խաչ հանել անոր դրօշին տակ ինկող հերոսները, որո՛նք՝ որչափ ձեզի, նոյնքան ալ ինձ համար պաշտելի են, քանի որ գաղափարի ու ազատութեան համար մեռած են. այլ իմ պայքարը եղած է ու կ'ըլլայ բոլոր անոնց դէմ, որոնք դաշնակցական անունին տակ օծկուելով՝ դեկը ձեռքերնին առած կը շահագործեն ու կը շահագործեն այդ անունը միշտ ի նպաստ իրենց, առանց գիտնալ ուզելու թէ՝ անդին ժողովուրդ մը կայ, որ տնտեսապէս ու բարոյապէս մեռնելու վիճակին հասած՝ միակ յոյսը դրած է յեղափոխական կազմակերպութեանց վրայ։

Միթէ դաւաճանութիւն, ազգասպանութիւն չէ՞ այդ ժողովուրդը հոն զանազան օրօրներով քնացնել, անզէն անպաշտպան թողուլ ու դալ արտասահման նպատակաւոր դիտումներով յեղափոխական շարլաթանութիւն ընել։

Այսքան պարզ ու բացայայտ կերպով յայտնուած միտք մը այս վարիչները չուզեցին հասկնալ ու տակաւին ալ կը շարունակեն յամառիլ իրենց անմիտ պնդումներով թէ՝ ես ու ինձ նման մտածողները Դաշնակցութեան թշնամին ենք։ Ցիրաւի եթէ Իպսէն մեռած չըլլար, նոր տեսակ «ժողովուրդի թշնամի»ի մը տրամը պիտի գրէր։

Հասկցէք պարոններ վերջապէս որ եթէ դուք այսօրուան պիւրօքրատական ռէժիմին փոխէք ու յեղափոխական գործը թողելու ըլլաք արժանաւոր ու կարող անձերու, ոչ ոք չուզեր ձեր հանգիստը խռովել ու ձեզմով զբաղիլ։

Եթէ ձեր մէջ խիղճը տակաւին ամբողջապէս չէ մեռած, հրապարակաւ ըսէք խնդրեմ, պարոններ, կազմակերպութեան թշնամի՞ կը նկատուի այն մարդը որ ձեր երեկուան «ընկերը» ըլլալով ամբողջ 5 տարիներ իբր պարզ անդամ ու խմբապետ իր համեստ ուժերով հոգով ու մարմնով աշխատած է, ուրպէս զի վիճակին գործերը նախանձելի դրութեան մէջ դրուին։

Զրպարտութիւն ու յերիւրա՞նք կ'ըլլայ, երբ քնացողներուն մէջէն մէկը կարթննայ ու տեսնելով թէ մթնոլորտը ապականուած է ու սովորական անթակօնիզմ կը տիրէ կազմակերպութեան շարքերուն մէջ, կը համարձակի թէ ընկերական շրջաններու մէջ եւ թէ մամուլի միջոցով մատնանշել այդ ցաւալի իրողութիւնները ու ցուցադրել անոնց հաւանական դէշ հետեւանքը։

Զրպարտութիւն ու յերիւրա՞նք կը նկատէք, պարոններ, երբ մէկը զգալով կացութեան ծանր հանգամանքը ունենալով ի սէր գործին կը պահանջէ մաքրագործում ու վճռելի խնդիրներուն նպաստաւոր լուծում տալ, որպէսզի անբարոյականացումը չի տարածուի։

Զրպարտութիւն ու յերիւրա՞նք կ'ըլլայ ըսելը թէ՝ ընկերներուն մեծագոյն մասը անգիտակից է ու գործիք կ'ըլլայ ձեր՝ վարիչներուդ ձեռքը ու դուք ամեն տեսակ աններելի միջոցներու կը դիմէք որպէս զի միշտ քնացած մնան։

Զրպարտութիւն ու յերիւրա՞նք կ'ըլլայ դարձեալ խոստովանիլը թէ կազմակերպութիւնը այսօր հիւանդ է ու ամբողջ մարմինը փրկելու համար պէտք է բժշկական օբէրացիայի ենթարկել զայն։

Զրպարտութիւն ու յերիւրա՞նք է ըսելը վերջապէս թէ դուք գիտնալով հանդերձ որ այդ հիւանդութիւնը գոյութիւն ունի ու հսկայաքայլ առաջ կերթայ, վարժուած ու կեղծ բժիշկի նման կուրանաք կամ նեղը մնալով անվտանգ կը հռչակէք զայն։

Զրպարտութիւն ու յերիւրա՞նք կ'ըլլայ դարձեալ երբ մէկը իրողութիւնները աչքի առաջ ունենալով կը համարձակի առանց վարանումի անկեղծաբար խոստովանիլ իրերու ներկայ կացութիւնը։

Ե՛հ պարոններ, ուրիշ ի՞նչ կերպով արդէն կրնայիք մոռնել այն մարդը որ չէ ուզած մինչեւ վերջը ձեր զուռնան փչել, ձեր պիւրօքրատական ռէժիմին հնազանդիլ ու լաքէ դառնալ

Դուք կը պահանջէք որ ձեր ստորադասեալ «ընկերներ„ միշտ "մումիա" մնան, չունենան մտքի ոչ մի ազատ շարժում, խղճի ոչ մի ինքնուրոյնութիւն, կամքի ոչ մի ազատութիւն, այլ «էմէտ էֆէնտիմ»ի հինցած սոլկական քաղաքականութիւնը իրենց առաջնորդող ունենան։

Ատիկա չէի կարող ընել, պարոններ, եւ ահա այդ չկամէութիւնս է միակ պատճառը, որուն համար կը վտարէք զիս։ Այդ վտարումը սակայն ինձ համար փառք է, որովհետեւ անբարոյականութիւն, դեղծում, կեղծիք, մատնութիւն կամ յեղափոխական

«ՆՈՐ» ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆՆԵՐԸ ԵՒ «ՍԻՐՈՂ» ԳՈՐԾԵՉՆԵՐԸ

—

(Նամակ խմբագրութեան

«Մշակի» 179 համարի մէջ մի նամակ կար տպագրված «Բաթումցի» ստորագրութեամբ, իբրեւ պատասխան «Զանգի» No. 3ի մէջ լոյս տեսած պ. Մակարեանի հերքման։ Մամուլի էջերը երկար չեմ զբաղեցնի այն կէտի նկատմամբ, որով իբրեւ պատասխան պ. Մակարեանին, որ մեղադրում է պ. Բաթումցուն դէպի "անձս ունեցած թուլութեան մէջ», սա փոխադարձաբար մեղադրում է առաջինին նոյնպիսի թուլութեան մէջ. բայց ոչ դէպի անձս։ Ցգեղ եւ հիւրասիրութեան դէմ մեղանչանք է բարեկամ. «խոհանոցներ»ի սրբութիւնը քնչքնոցի առարկայ դարձնելը։ Եւ պ. Մակարեան, չասերի թէում, միշտ մտիկ բարեացակամ է եղել եւ մինչեւ վերջն էլ ոչ մի պատճառ չէ եղել մեր յարաբերութիւնները փոխելու։ Ցգեղ էր եւ անսպասելի. եւ անտեղի նրա կողմից, որ զուտ հասարակական խնդիրների պատճառով, նա թոյլ տուեց իրան հրապարակով ինձ «փարաջաւոր ձրիակեր» անուանել։ Պ. Մակարեանի նկարագիրը հանդիսացնելու համար՝ ես կը բաւականանամ միայն այսքանը մատնանշելու, որ նա հրապարակ է նետվում այնպիսի ճառախօսութիւններիս ու մտքերի փոխանակութիւնների մասին խօսելու, որոնք ինքը անձամբ չէ լսել, այնպիսի քայլերիս մասին պնդելու, որոնց անձամբ չէ տեսել։

Էլ ինչպէս զայրանաս այսպիսի ասպետի դէմ եւ ինչպէ՞ս չը ներես այսպիսի երիտասարդին։

Փակելով անձնականիս վերաբերեալ խնդիրներ'ը, անցնեմ աւելի հասարակականին, որ շատ կէտերում համակարծիք եմ «Բաթումցու» հետ։

Դաշնակցական գործիչները չափից դուրս դիւրազգած են դարձել։ Չեն հանդուրժում քննադատութեան։ Շատ հասկանալի է։ Երկ. մէկէլ օր «Դաշնակցութիւնը„ իսկական ակրն էր ինքնապաշտպանութեան սուրբ գործի։ Նրա հետ էր ժողովուրդը— նա կրում էր իր մէջ ազգի հոգին, ազգի սիրտը։

Զօրացած նպաստաւոր պարագաներով, նա կանգնեց հրամայական եղանակի ներկայի վրայ որ, աւա՜ղ, այժմ կարծես դառնում է անցեալ։

Ծեղքեր է տալիս չէնքը, քայքայվելու նշաններ է երեւցնում կազմը։

Բայց ո՞վ է մեղաւորը։

Անտարակոյս ղեկավարները, որոնք ազգային ինքնապաշտպանութեան հողից վերցրին գործը եւ դրին յեղափոխական հողի վրայ։

Այս նոր պայմաններում պակասեց երկու նշանաւոր պարագայ —հայ ժողովրդի համակրութիւնը եւ հայ յեղափոխական գործիչների պակասութիւնը։

Այս նոր պայմաններում Դաշնակցութիւնը յենվեց ոչ թէ հոգով-սրտով-մաքրով յեղափոխական գործիչների վրայ, այլ «սիրողների„ վրայ, ինչպէս, դէթ Բաթումում, չեն քաշվում հրապարակով խոստովանելու իրանք գործիչները։

Այս նոր պայմաններում հայ ժողովուրդը բնականաբար պիտի չը գընար Դաշնակցութեան հետ, որովհետեւ որքան ծանօթ-հարազատ էր իր հոգուն ինքնապաշտպանութեան հողի վրայ նահատակները տալը եւ զէնքը ձեռքին մաքառելը այնքան նոր էր եւ իր հոգուն օտար յեղափոխական հողը։

Հայ ժողովուրդը իր տանը բնաւ չէ եղել յեղափոխական եւ չէր էլ կարող եւ չի էլ կարող լինել բայց հայ մարդիկ իրանց բնակավայրից դուրս, այո, եղել են եւ են մեծ մասամբ յեղափոխականներ։

Հայ ժողովուրդը իր առաջադիմական—իր կուլտուրական ձըգտումներով հանդերձ, գրկված է եղել իր ազգային կեանքի մէջ որ եւ է ոչ թէ յեղափոխական, այլ բարեփոխական կարգեր սահմանելու հնարաւորութիւնից։ Նա կուչ եկած քաղաքական ու աշխարհագրական լուռ պատճառների առաջ, ջանացել է ու մաքառել է իր ազգային գոյութիւնը միայն պահելու։ Այս պատմական դրութիւնը տակաւին փոխված չէ եւ այսօր, մեր օրերում։ Երբ նա իր առաջադիմական լինելու պատճառով իր վրայ էր հրաւիրում տիրող իշխանութեան հալածանքը ի՞նչպէս կը ներէր իրան աւելի խիզախ քայլերը...

Ոչ միայն հայ ժողովուրդը, այլ եւ մեր այսօրվայ իրանց յեղափոխական անուանող, ամենից բարձր աղաղակող գործիչները մեր Դաշնակցութեան, մեր սոցիալ-դեմոկրատ ու հնչակեան չէֆերի հազիւ 10 0/0 քիչ շատ պայծառ կերպով գիտակցի իր բռնած ուղին։ Մնացածները առաջադիմական հայեր են, աւելի ոչինչ։

Հեռագիրը լուր բերեց թէ պետու-

տեսակէտով մի որ եւ է ուրիշ վատ արարք մը ըրած ըլլալուս համար չէ որ կը վտարուիմ, այլ ըմբոստ նկարագիր ունենալս ու ձեր մաքուր (!!) մթնոլորտին յարմարիլ չուզելս է միակ յանցանքս։

Պատմութիւնը մեզ կը սորվեցնէ թէ՝ ժամանակին ինքվիզիցիայի օրէնքին չը հնազանդող ու ըմբոստ տարրերը Պասթիլլիոյ բանտերու մէջ չը կարենալով դիմանալ սոսկալի տանջանքներուն, իրենց կեանքին վերջ կը դնէին եղեր։

Այսօր նոյնպէս բռնակալ ու պիւրօքրաթ Ռուսիան՝ հանդիպած բողոքող անհատը, ըլլայ ան աքսորիվ կամ բասիվ յեղափոխական, հրացանի կը բռնէ եւ կամ կախաղան կը բարձրացնէ։

Ժամանակին ինքվիզիցիայի պապականութիւնը ամէն ինչ որ ըրած է ու այսօրուան բռնակալ Ռուսիան ամէն ինչ որ կ՚ընէ. միմիայն իրեն խարխուլ գահը ու սթաթիւ քօ-ն պահելու նպատակաւ է որ կ՚ընէ։ Դուք ի՞նչ կ՚ընէք... իրերու ներկայ կացութիւնը շարունակելու գիտումով, Դաշնակցական անունը ձեզի մենօբօլ ըրած՝ ձեր երէկուան բողոքող ընկերը չէզոքացնելու համար ու անոր խօսքերուն ուրիշներու վրայ ընելիք հաւանական ազդեցութիւնը փճացնելու նպատակաւ՝ առանց ամչնալու զայն առ այժմ կարտաքսէք ու թերեւս ալ վաղը խուլիկանաբար տէօրի ալ ենթարկէք։

„Օ դամբօրա՛ օ մօյէ՛զ... Ի՞նչ ժամանակներու հասանք։ Յեղափոխական կուսակցութիւն մը որ ըղձենկ ունի բռնակալութեան դէմ կռուելու, անգիտակցօրէն կը դառնայ բռնակալութիւն մը չնորհիւ ձեզի պէս ապիկար շէֆերուն։

Այս ճշմարտութիւնն ալ խոստովանելը յերիւրա՞նք է, պարոններ թէ գրպարտութիւն։

Փոխէ բարոյական սնանկութիւններիդ քողարկելու համար մի վայրկեան կիրքերնիդ կուրցուցէք ու մի քիչ մտածեցէք ո՛վ պարոններ, որ ձեր ընթացքը Դաշնակցութեան աւրատ կը բերէ։ Այն գործիչները, որոնց անունով կերդնուք ու կանոնք կը չահագործէք եթէ այսօր ողջ ըլլային ու տեսնային այս ամէնը, անմնալով ձեզի պիտի ըսէին. երանի՛ մեզի որ ժամանակին մեռեր ենք։

Անամօթութիւնը սակայն, չատոնց ազատեր է ձեզի բարոյական ամէն պարտականութենէ ու վաղ թէ ուշ ձեր այսօրուան «ընկերներն» ալ ըլլան այս տեղացիները կամ չրջանին մէջ գտնուողները, հասկնալով այս ճշմարտութիւնը ձեզի օր մը հաշուետուութեան կը կանչեն։ Այն ատեն, երբ «Անիպալ անդ բօրթաղ» պիտի ըլլայ, ի՞նչ պիտի ըսէք, ո՛վ ամենակարողներ։

Իցիւ թէ այդ օրը չուտ գար. եւ երբ կը տեսնեմ թէ՝ այսքան դժուարին զոհողութիւններով ձեռք բերուած մաքրագործումը կատարուած ու բարակիտ սիրողները դուրս նետուած են, այն ատեն՝ ես կը մոռնամ այս բոլոր վիրաւորանքները ու հալածանքները։ Բայց մինչեւ այն օրը իմ համոզումս այն է որ ճշմարտութիւնը պաշտպանելու, կեղծիքը հարուածելու ու ձեր դիմակները պատռելով օգտակար գործ մը տեսած ըլլալու համար հալածուիլս ուրիշ ոչինչ է. բայց միայն գոհունակութիւն մը որ ուղղուած սլաքները անշեղ իրենց նշանակէտին կը զարնեն ու վիրաւորուածները կատղած գազանի պէս կատիպուին վիս հալածել։

Այսքանը այժմ բաւ համարելով՝ անաչառ ընթերցողին կը թողում որոշել իմ եւ ձեր—ամենակարողներուդ տեղը։

Աստիկ Իպօեան

Յ. Գ—Ժամանակի սղութեան պատճառով ակնարկուած դատաստանական ատեանին առած վճռով պատժուելուս խնդիրն կը խոստանամ մօտերս ընդհանրութեան խղճին առջեւ դնել.

Նոյն

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ
ՕԳՆԵՑԷՔ

Անցեալները մի խումբ երիտասարդներ ի նպաստ Վասպուրականի մի ներկայացում տուին. ինչպէս միշտ այս օր էլ թշուառութիւնը այնքան մեծ է որ եղած արդիւնքը չատ չնչին էր. այսօր էլ մի խումբ երիտասարդներ կրկին ներկայացում են տալիս նոյն նպատակով. Վանայի հայութեան համար մի քիչ յարմար գումար սաեղծելու տենչը ունենալով։ Այսպիսի խնդիրներում աւելի հարուստ հայերն են որ պէտք է աչքի զարնեն իրենց առատաձեռնութեամբ. աղքատները եւ քիչ բարեկեցիկները արդէն միշտ տալիս են ա՛յն, ինչ որ կարող են։ Վառնայի ունեւոր դասակարգը կարող է տոմսակների գնից աւելի վճարել, ինարկէ առանձին նշանակել տալով, որով և նոր հանգանակութեան առիթն էլ մէջտեղից կը վերցնէ, ու այդպիսով թէ հանգանակողներին կազատէ դիմումի ձանձրութիւնից եւ թէ ինքը ազատ կը մնայ այցելուներից։

ԱԶԴ

Ռումանիոյ Ֆօքչան քաղաքի Հայոց ազգ. եկեղեցւոյն համար պէտք կայ երաժիշտ տիրացուի մը, որ լինի հմուտ իւր արհեստին, ունենայ ախորժալուր ձայն, վարուք եւ բարուք գովելի, տարիքն 35—40 եւ եթէ կարելի է լինի ամուրի։ Սոյն յանգամանօք օժտեալ թեկնածուներն հանդերձ պահանջուած յանգամանաց իրականութեանց մասին որոշ տեղեկութեամբ կարող են դիմել առ

Էֆօրի Արմէնիէն

Ֆօքչան

(Ռումանիա)

ԱՐԻՒՆՈՏ ՀԱՐՍԱՆԻՔ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հոկտեմբեր 15 ին կիրակի երեկոյ ժամը 8 1/2 ին «ՕՆՓԻՆԻՆ» սրահին մէջ, «ՕՍՄԱՆ ԱՂԱ» [illegible]

[illegible]

ԱՍԼԱՆ ՋԱՐՈՒՀԻ

Դերասանուհի Տիկին Սիրանուշ խմբագրութեանս կը տեղեկացնէ թէ՝ իրմէ անկախ պատճառներով դժբախտաբար չը պիտի կարենայ ցտնուիլ սեպտեմբերի վերջերը Վառնա և իր գալուստը ստիպուած է յետաձգել անորոշ ժամանակով։

ՄՈՒՐԱՏԻ եւ ԺԻՐԱՅՐԻ
Միացեալ Պատկերը
Նուիրուած
Անմահ Ժիրայրի յիշատակին

Ամերիկայի Հնչակեան մասնաճիւղերու գործադիր յանձնախումբը, պատրաստած է նահատակ եւ կենդանի հերոս եղբայրներու, անմահ Ժիրայրի եւ քաջ Մուրատի մեծադիր և չքեղ պատկերը։ Պատկերի վերեւը դրուած է հայկական նչանակները։

Թիւնը վերադարձրեց հային այն իրաւունքները, որի պաշտպանութեան համար ոտքի էր ելել նա. անմիջապէս ցնծութեան աղաղակներ դուրս ժայթքեցին մինչեւ իսկ Նախիջեւանի այրուած, խանձտուած եւ արեամբ չաղախուած հայ ժողովրդի կրծքերից։

Առաջին սպաւորութեան տակ նոյն իսկ դաշնակցական մարմինները տօնում էին այդ օրը թէկուզ իբրեւ իրանից տարած յաղթանակի պատրուակի տակ։ Այդ մարմինների անդամները առաջին սպաւորութեան տակ նոյն իսկ մասնակցում էին փոխարքային չնորհակալութիւն մատուցող պատգամաւորների ընտրութեան մէջ։

Յետոյ միայն գլխի ինկան, որ իրանք յեղափոխական են, չէ կարելի այդպիսի քայլ անել, բայց եւ չը բաւականացած դրանով—չը քաշուեցին գործնական արգելքներ յարուցանելու ժողովրդի բնական ցանկութիւնների դէմ այդ խնդրում։

Դաշնակցութիւնը այդ օրերում կանգնած էր իր զօրութեան բարձր կէտի վրա։ Հայ-թրքական կռիւներն էլ լայն դրութիւններ էին տուել նրան ռազմօրէն կազմակերպուելու։

Դաշնակցութիւնը ծնել էր Արարատի այն կողմում գործելու համար եւ այդպէս էլ գործում էր կովկասեան խնդիրը ցնցեց կովկասահայերին. ցնցեցին եւ կովկասահայ գաւակներից բաղկացած դաշնակցական տեղական կոմիտէներ. ժողովուրդը ոտքի էր ելեր, պէտք էր ղեկավարել։ Հանդէս եկաւ Դաշնակցութիւնը Արարատի այն կողմի համար պատրաստած իր միջոցներով։ Ինչի համար որ ծռուեց իր ընթացքից այն ձեռք բերելուց յետոյ, պիտի նորէն վերադառնար իր առաջուայ ճանապարհին։

Ռուս կառավարութեան դէմ մղուած հայ պայքարը վերջացաւ. կալուածները վերադարձրին. դպրոցներ ունենալու իրաւունք ստացանք. Պիւս և եկեղեցական ու վանքական կալուածների կառավարութիւնը ժողովրդի ձեռքը տալը. թէ մի կողմից թեմական հոգաբարձութիւն կազմելը ընտրողական սկզբունքի գործադրութեան համար. պողատայ բացւելը եւ այլն։

Դաշնակցութիւնը եւս պիտի վերադառնար դէպի այն գործը, որի համար ծնել էր։ Բայց կար դեռ եւս հայ-թրքական անծիտ կռիւը։

Եթէ հաւատում ենք, ընդունում և բարձրաձայն աղաղակում որ կառավարութիւնը յղացաւ այդ դիւային ծրագիրը գլուխ բարձրացրած հայերին պատժելու համար. եթէ մենք էլ պարզ ճակատով ասում ենք. հայերը բարձրացրին իրանց գլուխը որովհետեւ հասցրին նրան ծայրագոյն զրկանքների. ապա, օգոստոսեան հրովարտակը պէտք է վերջ դնէր այդ ամենին հայերը գոհացում ստացան. կառավարութիւնն էլ պիտի դադարէր հայերին հալածելուց։

Բայց հաչտութիւնը տեղի չունեցաւ։

Դաշնակցութիւնը 1905 թւին իր խորհրդով վճռում է՝ «ինքնապաշտպանութեան չրջանից անցնել բուն յեղափոխական գործունէութեան»։

Այս վերջին տեսակի գործունէութեան համար պակասում էին հայ իսկական յեղափոխական գործիչներ եւ հայ ժողովրդի անկեղծ համակրութիւն, իսկ այդ վճռի երեւան գալով ինքը՝ իրան հայ ազգ ներկայացնող «Դաշնակցութիւնը» կանգնում է ռուս կառավարութեան դէմ բուն յեղափոխական հողի վրա...

Մենք չենք չօշափում այն խնդիրը, թէ որքան իրաւունք ունէր տաճկահայի ցաւերից ու ցաւերի համար ծնված Դաշնակցութիւնը, կովկասահայի ազգային որոշ պահանջներին զօրաւիգն լինելու համար իր գործունէութիւնը մի առ ժամանակ կովկաս փոխադրող այդ կուսակցութիւնը, որ արդէն ժողովրդականացել էր ու հայացել չնորհիւ յայտնի ժողովրդածին ըմբոստացման, ասում ենք, որքան իրաւունք ունէր առանց ընդհանուր ժողովի, մի սահմանափակ խորհրդով հիմնովին փոխելու իր ընթացքը եւ կանգնելու բոլորովին մի նոր հողի վրա, ինչպիսին է ռուսական յեղափոխութիւնը։

Ձենք քննում նաեւ այն խնդիրը, թէ արդեօք «Դաշնակցութիւնը» պարտաւոր չէ՞ր մտածելու, հաշւի առնելու, որ հայ ազգը կարող էր, ոչ միայն անտեղի հալածանքների ու հարուածների չենթարկվելու ակներեւակի վտանգից ազատ լինելու նըպատակով, այլ ուղղակի իր բնական հակումներին, իր պատմական ընթացքին, իր հոգեբանութեանը անհամապատասխան լինելու պատճառով չը կամենալ գնալ մասնակցելու յեղափոխական կռիւներին։

«Մշակ»

(Շարունակելի)

ուր կը տեսուին Արարատ լեռը նոխան տապանը եւ Մայր Հայաստանը։ Հայկական դրօշակներու ծալքերէն կախուած են Մուրատին եւ Միրայրին նուիրուած ոտանաւորներ, Հընչակեան Ջինանչան, որուն երկու կողմը գրուած են երկու զանգակներ։ Աջ կողմը Մուրատի Սասուն գնալու ժամանակուայ պատկերը, ձախ կողմը Միրայրի եւ անոնց ներքեւ քաջ Մուրատի այժմեան պատկերները։ Ոչ մէկ ջանք խնայուած չէ պատկերը գեղեցիկ ընելու։ Գինն է 50 սէնթ կանխիկ

Ստանալ ցանկացողները դիմելու են Ամերիկայի Հնչակեան մասնաճիւղերու գործադիր Ցանձնախմբին հետեւեալ հասցէով՝

Մ. ԼԱՄՊԷՐԹ, 199 Բ. Օ. Պօքս.
Մ. Ս. Նիւեօրք-սիդի

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐՔԻԱ

Ասկէց առաջ Պոլսոյ անգլիական դեսպանութիւնը բողոքած էր ասիական և Պաղտատի երկաթուղիի գծին երկայնութեամբը գերմանական գաղութներու հաստատուելու ու շատանալու մասին, այս օրեր վերոյիշեալ դեսպանութիւնը Բ. Դրան ուշադրութիւնը հրաւիրած է դարձեալ այս մասին։

— Տրապիզոնի մէջ լուրջ ընդհարում մը տեղի ունեցած է, կարգը վերահաստատելու համար զինուորականութիւնը ստիպուեր է միջամտել։ Այս անկարգութիւններու պատճառը անձնական տուրքի հաւաքումն է դարձեալ։ Ասոր վրայ կառավարութիւնը հրամայեր է յետաձգել այս տուրքին գանձումը։

— Մակեդոնիոյ մէջ յունական հրոսակախմբերը կը շարունակեն իրենց քանդիչ արշաւանքը, անոնք հայրեն, կը սպաննեն այն ինչ որ պուլկարի է։ Այսպէս Սեպտեմբեր 11ին, յունական հրոսակախումբ մը Ժիվօվա գիւղը կը մտնէ, 20 հոգի կը սպաննեն, բացի ասկէց 11 տուն, 13 յարդանոց և 10 չտեմարան կայրեն, ու հանդարտ ոգւով կը մեկնին, իրենց ետին աւերակներու կոյտ մը ձգելով։

ՌՈՒՍԻԱ

Ամսոյս 1ին Բեթերսպուրկի համր ու խուլերու վարժարանին մէջ անկարգութիւններ եղած են. ի նշան քաղաքական ցոյցի մը աշակերտները հաստատութեան բոլոր պատուհանները ջարդ ու փշուր ըրած են։ Քննութենէն հաստատուած է թէ՝ ցոյցը այն վարժարանին խուլ ու համր աշակերտներէն միայն ձեռնարկութեամբը կազմակերպուած է, կարգը շուտով վերահաստատուած է։ Քննիչ դատաւորները հրաման ստացեր են, Վիպուրկի Մանիֆեստը՝ ստորագրող երեսփոխաններուն ներկայացնել ու այդ մասին բացատրութիւններ պահանջել։

— Ներքին գործոց նախարարութիւնը, զոր Սդոլիբին անձամբ կը կառավարէ, տեղական կառավարչութեան բարենորոգման համար օրինագիծ մը կը պատրաստէ։ Նախարարը կառաջարկէ գիւղական իշխանութիւնները և արուեստական կազմակերպութիւնները ոչնչացնել. մասնակի կառավարչական հաստատութիւններ ներմուծել, որոնք ամեն դասակարգի ներկայացուցիչներէ կազմակերպուին, որով կարելի ըլլայ կառավարչական միութիւն մը գոյացնել։ Այս նոր օրինագիծը, յառաջիկայ Տումային պիտի ներկայացուի եղեր։

— Մոսքվայի երկրագործական նահանգային ժողովի ընտրութիւններու արդիւնքը նշանակելի է։ Բոլոր ընտրուածները սահմանադրա—ռամկավարական կուսակցութեան կը պատկանին, մինչդեռ առաջ մեծաւ մասամբ պահպանողականներ ու յեղափոխականներ ընտրուած էին։

— Մոսքվայի Գոմէրչէսքայա փողոցին մէջ բնակող, Գիրով անուն պուլկարի սենեակին մէջ 19 հատ ռումբ գտնուած է։

— Բեթերսպուրկեան երկաթուղւոյ գծին վրայ երթեւեկող զինուորական թրէնները հրաման ստացեր են պատրաստ գտնուիլ, որպէսզի տրուած առաջին նշանին կարենան ճամբայ ելնել։

Լրագիրները կը հաղորդեն թէ՝ Մոսքվայի զինուորահաւաքութեան պաշտօնէութենէն նորակոչ զինուորներու ցանկը գողցուեր է։

— «Նովիյ Բուդ» լրագրի գրածին համաձայն, յեղափոխական «Վեչէ» լրագիրը դատի տրուած է, որովհետեւ իր մէկ յօդուածով կը հրաւիրէր ժողովուրդը լուսամիտ երիտասարդութիւնը սպաննել։

— Վարշավայի մէջ, անծանօթ մարդիկ ոստիկանական հինգ գաղտնի գործակատարներու վրայ կրակ կընեն. պահակի մը զինուորները հրացանաձգութեան կը պատասխանեն. պատահմամբ երկու կին և տղեկ մը կը վիրաւորուին։

— Տոնի վրայ Րոսդով քաղաքի ծովային վարժարանի տեսուչը Թիմանով վիրաւորուած է. կրակ ընողը Ստեփանով անուն աշակերտ մ'է, զոր յետոյ փորձած է անձնասպան ըլլալ։

— «Տէյլի կրաֆիգ» անգլիական լրագիրը կիմանայ թէ՝ ռուս հրէաները—վախ ունին որ հալածանքը վերսկսի «Դաշնակցութիւն ռուսական ազգի» կուսակցութեան գործադիր ժողովը նախարարապետ Սդոլիբինի հեռագիր մը զարկած է, որով հրէայ Թըրանսմասոններու գործառնութենէ կը գանգատի, որոնք որպէս թէ նպատակ ունին եղեր Ռուսիոյ ոչնչացումը, և կը խնդրէ նախարարապետէ, յանուն դաշնակցական ռուս ազգի և հայրենասէր հասարակութեան, անորոշ ժամանակի մը համար յետաձգել հրէաներու դրութեան բարւոքումի համար նախատեսուած ծրագիրը։

— Վարշավայի բոլոր գեղագործները գործադուլ ըրած են։ Քանի մը գեղարաններու տէրերը կաշխատին, սակայն գեղագործ պաշտօնեաները գործը ձգած են։

— Բեթերսպուրկէն կիմացնեն. ծովային և ելեմտից նախարարութեան միջեւ ծագած վէճէն ետքը, որուն մէջ ստիպուեր է ցարն ալ միջամտել, 18 միլիոն րուպլի տրուած է ծովային նախարարութեան ռուսական նաւատորմիղը վերաշինելու համար։

ՍԵՐՊԻԱ

Ամսոյս 4ին բացուեցաւ Սերպիոյ երեսփոխանական ժողովը։ Թագաւորական հրովարտակով մը։ Երկու հարցապնդումներ եղան։ Առաջինը կը հարցնէր։ Աւստրիոյ—Հունգարիոյ հետ եղած բանակցութիւնները ինչ վիճակի մէջ կը գտնուին և կառավարութիւնը ինչ ըրած է, ուրիշ կառավարութիւններու հետ վաճառական կապակցութիւններ կնքելու նպատակով։ Երկրորդ հարցապնդումը եղած է հասկնալու համար թէ՝ ինչպէս գործածուած է այն բացառիկ վարկը որ քուէարկուած էր Սերպիոյ արտածութեան համար նոր հրապարակներ գտնելու նպատակով։

ԻՏԱԼԻԱ

Երրեակ նիզակակցութիւնը իր հիմէն խախտած է։ Աւստրիական կառավարութիւնը պատերազմական լուրջ պատրաստութիւններ կը տեսնէ. այս իսկ պատճառաւ իտալական կառավարութիւնը ամէն պատահականութեան առջեւ պատրաստ գտնուելու նպատակով, նաւարաժին մը եւս կը կերտէ և կամրապնդէ ալպեանները։ Լուր կը շրջի թէ Իտալիան Սերպ կառավարութեան հետ զինուորական նիզակակցութիւն մը կնքած է և կամ կնքելու վրայ է, թէև այս պաշտօնապէս կը հերքուի։

— Իտալացի անիշխանականները, Ֆերրարաի մէջ ժողով մը ունեցած են, Ֆերլեղդիի նախագահութեամբ։ Այս ժողովին մէջ որոշում տրուեր է անիշխանական օրաթերթ մը հրատարակել, հակազինուորական գաղափարի ծաւալումին ոյժ տալու նպատակով։

ԳԵՂՈՒՆԻ
Ի ՆՊԱՍՏ ԿՈՎԿԱՍԱՀԱՅ ԱՐԿԱԾԵԱԼՆԵՐՈՒ

Գեղունի իր ծանօթ ծրագրով, իրեն յատուկ գեղարուեստական եւ գրական բովանդակութեամբ հրատարակուած է Կովկասահայ մեծ գուժը փութկոտօրէն սփոփեց արկածեալ Թրքահայր. հիմա ինքն է լացողը, ինքն է վիրաւորուածը, եւ ինքն է սովի եւ կրակի մատնուածը այդ մեր հայութեան ամենէն ազնիւ զաւակներուն հիմա ձեռք կուտայ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ. ձեռնպահ չի մնար եւ Գեղունին. որ կովկասահայուն սրտին մէջ համակրանքի բաժին մ'ունի։ Ս. Ղազար 1000 օրինակ այս նոր Գեղունիէն (1906) յղեց Թիֆլիզի ի նպաստ կովկասահայ արկածեալներու յանձնաժողովին. ընդանուր հայութեան այն ամէն անհատ ու տառապեալներու գանձանակին մէջ՝ համեստ լումայ մը -10 ֆր. նետելու կարողութիւնն ունի, ցանկալի է որ դիմէ այդ յանձնաժողովին, ուսկից փոխարէն իր բարեգործութեան, կը ստանայ նոր հրատարակուած Գեղունին. որուն կատարելութեանը համար թերթին մի եւ նոյն վարչութիւնը ամէն ճիգ ու ջանք թափած է եւ աւելի եռանդով,

Գեղունիի բաժնեգինն է 10 ֆրանկ։

Մեր հասցէն է՝ ԽՄԲՐԻՄԸՐԻ ԱՐՄԷՆԻԷՆ ՍԹ. ԼԱԶԱՐ
ՎԸՆԻՍ (Իթալիա)

«ՆՈՐ— ՀԱՆԴԷՍԸ»

Նախաձեռնեալ ըլլալով Փարիզի Հ. Յ. Դ. Ուսանողական Մարմնի կողմէն, «Նոր—Հանդէսը» պիտի ջանայ ծանօթացնել հայոց մասին օտար լեզուով լոյս տեսած կարեւոր աշխատութիւնները եւ ամփոփ տեղեկութիւններ եւ տեսութիւններ տալ միջազգային հասարակական եւ քաղաքական այժմէութիւններու եւ եւ մանաւորապէս հայկական հարցի եւ կեանքի իրականութեան մասին։

Խմբագրութեան հասցէ՝
6 Րիւ Պէրթօլ. 6 Բարիզ
(Ֆրանսա)

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նկարիչ Ֆէթֆաճեանի Անիի աւերակների գունաւոր եւ գեղեցիկ ալբոմները եւ փոստ քարտերը մեծ քանակութեամբ ծախվում են Վիէննայում պ. Գ. Ամատունու մօտ։

Ալբոմի գինը, փոստի ծախքով, 3 քրօն է, իսկ փոստ կարտերի հատը փոստի ծախքով 20 հելլէր:

Պէտք է դիմել հետեւեալ հասցէին
Գ. Ամատունի
Ցիրկուս Կաս Թիւ 3 դիր 32
ՎԻԷՆՆԱ

Печатница на П. Глушковъ С. Вар